

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารการจัดการเรียนการสอนดนตรีไทย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตกรุงเทพมหานคร ครั้งนี้ โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายของการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย ซึ่งมี 2 ระยะ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสังเคราะห์เอกสาร ศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนดนตรีไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา จัดกิจกรรมการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อขอให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาร่างรูปแบบการบริหารการจัดการเรียนการสอนดนตรีไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่ได้จากการวิจัย นำรูปแบบที่ได้ไปประเมินโดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง แล้วนำเสนอรูปแบบโดยจำแนกการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ตอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบเพื่อสร้างโครงร่างการบริหารการจัดการเรียนการสอนดนตรีไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตกรุงเทพมหานคร

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. ผลการสรุปผล และสังเคราะห์ความคิดเห็นจากแบบสอบถามสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนดนตรีไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษาดนตรีไทยในโรงเรียนมัศึกษากับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 120 คน
3. ผลการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อตรวจสอบองค์ประกอบการบริหารการจัดการเรียนการสอนดนตรีไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 2 ผลการประเมินรูปแบบการบริหารการจัดการเรียนการสอนดนตรีไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 1 ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบเพื่อสร้างโครงสร้างการบริหารการจัดการเรียนการสอนดนตรีไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตกรุงเทพมหานคร

ผลการวิเคราะห์เอกสาร

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) และทำการสังเคราะห์เป็นกรอบความคิดในการวิจัย ซึ่งสรุปสาระสำคัญจากการศึกษาวิเคราะห์ได้ ดังนี้

ตาราง 1 สรุปสาระสำคัญจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดทฤษฎีที่ศึกษา	สาระสำคัญที่นำไปใช้
แนวคิดทฤษฎีการศึกษาดนตรีไทย	<p>พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2542: 1112) ได้ให้ความหมายของคำว่าส่งเสริมไว้ว่า “ส่งเสริม คือ เกื้อหนุน ช่วยเหลือ สนับสนุนให้ดีขึ้น เช่น ส่งเสริมการลงทุน ส่งเสริมการศึกษา” การส่งเสริมดนตรีไทย คือ การสนับสนุนช่วยเหลือในการสอนและการจัดกิจกรรมทางด้านดนตรีไทย ดนตรีไทยเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่บรรพบุรุษได้สร้างสรรค์และส่งต่อมาแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน เป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่ได้ศึกษากันมาอย่างมีระบบระเบียบแบบแผนเช่นเดียวกับศาสตร์สาขาอื่นๆ การสืบทอดวัฒนธรรมทางดนตรี หากไม่ได้รับการยอมรับของสังคมในแต่ละสมัยย่อมสูญหายไป โดยแนวคิดการสืบทอดวัฒนธรรมทางดนตรีนั้น (วิเชียร กุลตัญท์. 2548: 28) ได้แบ่งแนวคิดไว้ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. จะต้องมีการสะสมและสืบทอดมาโดยไม่ขาดตอน ขาดระยะ 2. ต้องไม่ปล่อยให้มืออยู่อย่างไคร้คงมืออยู่อย่างนั้น หรือหายตกหล่นไปตามกาลเวลา แต่ตรงกันข้ามจะต้องพยายามคิดค้นให้มีแปลกใหม่เพิ่มเติมจากของเดิมอยู่เสมอ และต้องให้เข้ากันด้วยดีกลมกลืนกับของเก่าด้วย 3. จะต้องส่งเสริมเผยแพร่ไปในหมู่ของชนชาติตนเอง และถ้าสามารถทำได้ก็ให้เผยแพร่ไปถึงชนชาติอื่นทั้งใกล้และไกลด้วยก็ยิ่งดี 4. จะต้องปรับปรุงและแก้ไขให้เหมาะสมกับสภาพและสิ่งแวดล้อมเฉพาะหน้าและเหตุการณ์ในปัจจุบันสาระสำคัญที่นำไปใช้

ตาราง 1 (ต่อ)

แนวคิดทฤษฎีที่ศึกษา	สาระสำคัญที่นำไปใช้
<p>ความสำคัญและความจำเป็นของการส่งเสริมดนตรีไทย</p>	<p>ดนตรีได้รับการสืบสานต่อเนื่องกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษ ถึงแม้ไม่มีการเรียนการสอนในโรงเรียนอย่างจริงจังดนตรีไทยก็ยังคงอยู่ในวิถีชีวิตชาวบ้านไม่ได้จางหายไปจากสังคมในชุมชนท้องถิ่น เพียงแต่กระแสเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ เทคโนโลยีใหม่ กำลังนำเอาวัฒนธรรมใหม่มาแทนที่ การปฏิรูปการเรียนรู้ที่นำเอาภูมิปัญญาท้องถิ่น บรรจุไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เพื่อเป็นการนำมรดกทางวัฒนธรรมอันล้ำค่า เพื่อปลูกฝังให้ประชาชน รู้จักรากเหง้าตัวตนของตนเอง</p> <p>ดังนั้น การส่งเสริมการเล่นดนตรีไทยเป็นส่วนหนึ่งที่จัดอยู่ในกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย (สังัด ภูเขาทอง, 2532: 2) กล่าวไว้ว่า หากศึกษาถึงจุดวิชาการ จะพบว่าดนตรีไทยก็เปรียบเสมือนกระจกที่สะท้อนให้เห็นถึงสภาพของสังคมไทย ค่านิยม พฤติกรรม รวมทั้งจารีตประเพณี อันเป็นส่วนหนึ่งของสังคมไทยในอดีตได้เป็นอย่างดี การจัดกิจกรรมการสอนวิชาดนตรีในโรงเรียนก็เพื่อใช้ประสบการณ์ทางดนตรีเป็นเครื่องมือในการร่วมงานกับผู้อื่น มีสมาธิ มีความอดทน มีความรับผิดชอบ รู้จักความงามความไพเราะ มีค่านิยมและเจตคติที่ดีบังคับให้ปฏิบัติตาม การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรดนตรีไทยจึงเป็นกิจกรรมที่โรงเรียนควรจัดเพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาความรู้ความสามารถทางดนตรีไทยของตนเองเต็มตามศักยภาพของแต่ละบุคคล นอกจากนี้ดนตรีไทยยังสามารถพัฒนาบุคลิกภาพ</p> <p>ซึ่งกิจกรรมเสริมหลักสูตรดนตรีนี้ สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544: 17) ที่กำหนดวิสัยทัศน์ของนักศึกษาไทยที่พึงประสงค์ คือ มีรูปแบบการศึกษาที่ให้ทางออกและทางเลือกที่ดีแก่ทุกคน เพื่อสนองความต้องการ ความสามารถและความถนัด ตลอดจนข้อจำกัด และคุณลักษณะที่แตกต่างของบุคคล (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2541: 17)</p> <p>การส่งเสริมกิจกรรมด้านดนตรีไทยนับว่าเป็นสิ่งสำคัญมากซึ่งมีวิธีในการส่งเสริมได้หลายด้าน เพลงไทยและดนตรีไทยเป็นมรดกทางศิลปวัฒนธรรมของชาติที่เกิดขึ้นจากการสร้างสรรค์ของนักแต่งเพลงไทยจึงอุดมไปด้วยความประณีต ความงดงามและความไพเราะ ซึ่งได้จำลองรูปแบบลักษณะนิสัยและวิถีการดำรงชีวิตของคนไทยไว้อย่างครบถ้วน เพลงไทยและดนตรีไทยเป็นสัญลักษณ์ของความเป็นไทยอย่างแท้จริง การปลูกฝังและเสริมสร้างความเข้าใจ ความตระหนักในคุณค่าของเพลงไทย</p>

ตาราง 1 (ต่อ)

แนวคิดทฤษฎีที่ศึกษา	สาระสำคัญที่นำไปใช้
	<p>และดนตรีไทยจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะการส่งเสริมการฟังเพลงไทย และเล่นดนตรีไทยย่อมยังประโยชน์ในการอนุรักษ์และเผยแพร่มรดกทาง ศิลปะทางดนตรีได้เป็นอย่างดี (สุกรี เจริญสุข. 2534: 82-86) ได้ให้แนวคิด และเหตุผลความจำเป็นที่จะต้องส่งเสริมเพลงไทยและการเล่นดนตรีไทยไว้ ในคู่มือการจัดกิจกรรมส่งเสริมดนตรีไทย</p>
<p>แนวคิดทฤษฎีการบริหารจัดการ การเรียนการสอน</p>	<p>ทิตินา แชมมณี (2551: 205-215) ได้รวบรวมระบบการเรียนการสอน ดังต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ระบบการเรียนการสอนของไทเลอร์ (Robert Tyler) ไทเลอร์ได้ กำหนดองค์ประกอบของระบบการเรียนการสอนที่เรียกว่าไทเลอร์ลูป (Tyler Loop) ไว้ 3 ส่วนด้วยกัน คือ 1) จุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน 2) กิจกรรมการเรียนการสอน และ 3) การประเมินผลการเรียนการสอน การเรียนการสอน และจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน เพื่อปรับปรุง ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบระบบการเรียนการสอนของไทเลอร์ 2. ระบบการเรียนการสอนของคลอสไมเออร์และริปเปิล (Klausmeir; & Ripple) คลอสไมเออร์และริปเปิล ได้กำหนดองค์ประกอบของระบบ การเรียนการสอนไว้ 7 ส่วน คือ 1) การกำหนดจุดมุ่งหมายของการเรียน การสอน 2) การพิจารณาความพร้อมของผู้เรียน 3) การจัดเนื้อหาวิชา วัสดุ อุปกรณ์และเครื่องมือต่างๆ 4) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 5) การ ดำเนินการสอน 6) การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน และ 7) สัมฤทธิ์ ผลของนักเรียน 3. เคมป์ ได้กำหนดองค์ประกอบของการเรียนการสอนไว้ 9 ประการ ประกอบด้วยขั้นตอนต่างๆ ดังนี้ 1) กำหนดหัวข้อที่จะสอนและเขียน วัตถุประสงค์ทั่วไป 2) ศึกษาคุณลักษณะของผู้เรียน 3) ระบุจุดมุ่งหมายของ การสอนในเชิงพฤติกรรม 4) กำหนดเนื้อหาวิชาที่สนับสนุนวัตถุประสงค์ใน แต่ละข้อ 5) ทดสอบเพื่อวัดความรู้ความสามารถก่อนที่จะทำการสอน 6) เลือกกิจกรรมและแหล่งวิชาการสำหรับการเรียนการสอน เพื่อจะนำ เนื้อหาวิชาไปสู่จุดมุ่งหมายปลายทางที่วางไว้ 7) ประสานงานในเรื่องต่างๆ เช่น การเงิน บุคลากร อาคารสถานที่ เครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ และ ดำเนินการไปตามแผนการที่กำหนดไว้ 8) ประเมินผลการเรียนของผู้เรียนว่า บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้เพียงใด และ 9) พิจารณาว่าควรจะได้มีการแก้ไข ปรับปรุงแผนการเรียนการสอนให้ดีขึ้นอย่างไร

ตาราง 1 (ต่อ)

แนวคิดทฤษฎีที่ศึกษา	สาระสำคัญที่นำไปใช้
แนวคิดและทฤษฎีรูปแบบ	<p>วิลเลอร์ (Willer. 1968: 264) กล่าวว่า รูปแบบเป็นการสร้างมโนทัศน์ (Conceptualization) เกี่ยวกับชุดของปรากฏการณ์โดยอาศัยหลักการ (Rationale) ของระบบรูปนัย (Formal System) และมีจุดมุ่งหมายเพื่อการทำให้เกิดความกระจ่างชัดของนิยาม ความสัมพันธ์และประพจน์ที่เกี่ยวข้อง</p> <p>พจนานุกรมของลองแมน (Longman Dictionary of Contemporary English. 198: 668) ให้ความหมายของรูปแบบโดยสรุป 3 ลักษณะใหญ่ๆ คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. รูปแบบ หมายถึง สิ่งที่เป็นแบบย่อส่วนของของจริง เช่น รูปแบบของเรือดำน้ำ 2. รูปแบบ หมายถึง สิ่งของหรือคนที่นำมาใช้เป็นแบบอย่างในการดำเนินการบางอย่าง เช่น ครูแบบอย่าง นักเดินแบบหรือแม่แบบในการวาดภาพศิลป์ 3. รูปแบบ หมายถึง แบบหรือรุ่นของผลิตภัณฑ์ต่างๆ เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์รุ่น 486 DX <p>บาร์โด และฮาร์ทแมน (Bardo; & Hartman. 1982: 70) กล่าวถึงรูปแบบในทางสังคมศาสตร์ว่า หมายถึง ชุดของข้อความเชิงนามธรรมเกี่ยวกับปรากฏการณ์ที่สนใจ เพื่อใช้ในการนิยามคุณลักษณะและหรือบรรยายคุณลักษณะที่สำคัญๆ ของปรากฏการณ์อย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อให้ง่ายต่อความเข้าใจ รูปแบบจึงไม่ใช้การบรรยายหรืออธิบายปรากฏการณ์อย่างละเอียดทุกแง่มุม เพราะการทำเช่นนั้นจะทำให้รูปแบบมีความซับซ้อนและยุ่งยากเกินไปในการที่จะทำให้คุณค่าของรูปแบบนั้นด้อยลงไป ส่วนการที่จะระบุว่ารูปแบบหนึ่งๆ จะต้องมีความละเอียดมากน้อยเพียงใดจึงจะเหมาะสมและรูปแบบนั้น ควรมีองค์ประกอบอะไรบ้างไม่ได้มีข้อกำหนดเป็นการตายตัว ทั้งนี้ก็แล้วแต่วัตถุประสงค์ของผู้สร้างรูปแบบที่ต้องการจะอธิบายปรากฏการณ์นั้นๆ</p> <p>องค์ประกอบของปัจจัยที่เอื้อที่สำคัญจะทำให้การดำเนินการจัดการความรู้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้นก็ต่อเมื่อองค์ประกอบต่างๆ นั้น ส่งผลซึ่งกันและกัน เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และมีความสอดคล้องเชื่อมโยงกัน และหากขาดสิ่งใดสิ่งหนึ่งก็จะทำให้การจัดการความรู้ไม่สามารถประสบผลสำเร็จได้แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างและพัฒนา รูปแบบ</p>

จากแนวคิดที่ได้จากการศึกษาเอกสาร ผู้วิจัยจึงได้สร้างแบบสอบถามสภาพปัญหาการบริหารจัดการเรียนการสอนดนตรีไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 1 ฉบับ

ผลการศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนดนตรีไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา

1. ผลจากการใช้แบบสอบถามสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนดนตรีไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตกรุงเทพมหานครกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 10 คน และครูผู้สอนดนตรีไทย จำนวน 10 คน รวม 20 คน

1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 2 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม	ร้อยละ
1. อายุ		
1.1 ไม่เกิน 30 ปี	4	20
1.2 31-50 ปี	8	40
1.3 51-55 ปี	4	20
1.4 56-60 ปี	4	20
2. วุฒิการศึกษา		
2.1ปริญญาตรี	10	50
2.2 ปริญญาโท	6	30
2.3 ปริญญาเอก	4	20
2.4 อื่นๆ ระบุ.....	0	0
3. ปัจจุบันท่านดำรงตำแหน่ง		
3.1 ผู้อำนวยการสถานศึกษา	10	50
3.2 รองผู้อำนวยการสถานศึกษา	0	0
3.3 ครูผู้สอน	10	50

ตาราง 2 (ต่อ)

ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม	ร้อยละ
4. ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งผู้บริหาร		
สถานศึกษาแห่งนี้		
4.1 น้อยกว่า 1 ปี	0	0
4.2 1-10 ปี	15	75
4.3 11-20 ปี	5	25
4.4 มากกว่า 20 ปี ขึ้นไป	0	0
5. ประสบการณ์ในการสอนดนตรีไทยของท่าน		
5.1 1-10 ปี	6	30
5.2 1-20 ปี	4	20
5.3 มากกว่า 20 ปี ขึ้นไป	10	50
6. ประสบการณ์ในการเล่นดนตรีไทยของท่าน		
6.1 ไม่เป็นเลย	6	30
6.2 เป็น 1 ประเภท	4	20
6.3 เป็น 2 ประเภท	8	40
6.4 มากกว่า 2 ประเภท	2	10
7. ขนาดของสถานศึกษา		
7.1 ขนาดเล็ก	0	0
7.2 ขนาดกลาง	8	40
7.3 ขนาดใหญ่	12	60
8. สถานศึกษาของท่านมีการจัดตั้งวงดนตรีไทย		
8.1 มี	14	70
8.2 ไม่มี	6	30
9. สถานศึกษาของท่านมีการส่งวงดนตรีไทย		
เข้าประกวดในระดับต่างๆ		
9.1 เคย	12	60
9.2 ไม่เคย	8	40

จากตาราง 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 20 คน มีอายุ 31-50 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40 วุฒิมัธยมศึกษาปริญญาตรี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50 ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา 1-10 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 75 ประสบการณ์ในการสอนดนตรีไทยมากกว่า 20 ปี ขึ้นไป มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50 ประสบการณ์ในการเล่นดนตรีไทยเป็น 2 ประเภท มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40 ขนาดของสถานศึกษาขนาดใหญ่ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 60 สถานศึกษามีการจัดตั้งวงดนตรีไทย คิดเป็นร้อยละ 70 และเคยส่งวงดนตรีไทยเข้าร่วมประกวดในระดับต่างๆ คิดเป็นร้อยละ 60

1.2 ข้อมูลการสอบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารการจัดการเรียนการสอนดนตรีไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตกรุงเทพมหานคร ตามตาราง 3 ดังต่อไปนี้

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการบริหารจัดการเรียนการสอนดนตรีไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวม

สภาพการบริหารจัดการเรียนการสอนดนตรีไทย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา	ค่าระดับการส่งเสริม		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านการบริหารจัดการเรียนการสอนดนตรีไทย	2.86	0.55	ปานกลาง
2. ด้านนโยบายด้านการเรียนการสอน	3.01	0.49	ปานกลาง
3. ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	3.31	0.45	ปานกลาง
4. ด้านคุณภาพครู	2.98	0.47	ปานกลาง
5. ด้านการส่งเสริมปัจจัยพื้นฐาน	3.44	0.44	ปานกลาง
6. ด้านการสร้างเครือข่ายเพื่อการพัฒนา	3.07	0.39	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม	3.11	0.45	ปานกลาง

จากตาราง 3 พบว่า มาตรฐานสภาพการบริหารจัดการเรียนการสอนดนตรีไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.11$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ด้านการส่งเสริมปัจจัยพื้นฐานที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านที่ 5 ด้านการส่งเสริมปัจจัยพื้นฐาน ($\bar{X} = 3.44$) รองลงมาคือ ด้านที่ 3 ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ($\bar{X} = 3.31$) ด้านการสร้างเครือข่ายเพื่อการพัฒนา ($\bar{X} = 3.07$) และด้านที่มีการส่งเสริมน้อยที่สุด คือ ด้านที่ 1 ด้านการบริหารจัดการเรียนการสอนดนตรีไทย ($\bar{X} = 2.86$)

1.3 ผลสรุปการสัมภาษณ์

สภาพการบริหารการจัดการเรียนการสอนดนตรีไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตกรุงเทพมหานคร ชั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้นำข้อมูลซึ่งเป็นผลที่ได้จากการศึกษาในข้อที่ 1.1 มาสร้างเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของการบริหารจัดการเรียนการสอนดนตรีไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อหาองค์ประกอบหลักที่คาดว่าจะส่งผลต่อการบริหารจัดการเรียนการสอนดนตรีไทยในโรงเรียนมัศึกษากับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน (ภาคผนวก) โดยการตอบแบบสอบถามความคิดเห็นการบริหารจัดการเรียนการสอนดนตรีไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษาประกอบด้วย ผู้บริหาร ครูผู้สอนดนตรีไทยระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 และเขต 2 ตามประเด็นคำถาม ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาสรุปรวมเป็นแนวคิด ดังนี้

ประเด็นที่ 1 ด้านการบริหารจัดการเรียนการสอนดนตรีไทย

สาระสำคัญของแนวคิดที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม สรุปโดยภาพรวมเห็นสอดคล้องไปในแนวทางเดียวกันว่า ควรให้มีการจัดตั้งชมรมวงดนตรีไทยขึ้น เพื่อให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ มอบทุนการศึกษาแก่นักเรียนที่มีความสามารถ มีการจัดห้องซ้อมดนตรีไทยเพื่อสนับสนุนให้นักเรียนเล่นดนตรีเพิ่มมากขึ้น ด้านดนตรีไทย เพื่อสร้างเจตคติที่ดีและชี้ให้เห็นคุณค่าของศิลปะดนตรีไทย ทางสถานศึกษาของท่านมีนโยบายให้นักเรียนฝึกซ้อมดนตรีไทยอย่างต่อเนื่อง มีการจัดงานให้นักเรียนแสดงเครื่องดนตรีไทยเพื่อส่งเสริมประสบการณ์จริง มีการจัดงานให้นักเรียนประกวดภาพวาดเกี่ยวกับดนตรีไทย มีการจัดการประกวดผลงานนักเรียนที่ผลิตเครื่องเล่นดนตรีไทยขึ้นมาเอง มีการจัดนิทรรศการแสดงผลงานด้านดนตรีไทย จัดให้มีการบรรเลงด้วยเครื่องดนตรีไทยออกอากาศทางวิทยุและโทรทัศน์ มีการแสดงเครื่องดนตรีไทยร่วมกับเขตพื้นที่และที่อื่นๆ

ประเด็นที่ 2 ด้านการจัดการเรียนการสอน

สาระสำคัญของแนวคิดที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม โดยภาพรวมของผู้ตอบแบบสอบถามเห็นสอดคล้องไปในแนวทางเดียวกันว่า ควรมีนโยบายจัดการเรียนรู้อุ้มนักเรียนที่สอดคล้องกับความรู้ความเข้าใจ ทักษะและทักษะการปฏิบัติ มีนโยบายการจัดการเรียนรู้อุ้มนักเรียนที่สอดคล้องกับจุดประสงค์ เนื้อหา และการวัดผลประเมินผล มีนโยบายให้จัดการเรียนการสอนวิชาดนตรีไทย โดยใช้กระบวนการคิด การจัดการ และแก้ปัญหาตามสภาพจริง มีการจัดอบรมครูดนตรีไทยอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถจัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของผู้เรียนได้ มีนโยบายจัดทำแผนการเรียนรู้อุ้มนักเรียนวิชาดนตรีไทยร่วมกับกลุ่มสาระอื่นๆ จัดแหล่งเรียนรู้อุ้มนักเรียนจากสื่อต่างๆ ทั้งเอกสาร สื่อคอมพิวเตอร์ วิทยุทัศน์ เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนแสวงหาความรู้ดนตรีไทยให้เหมาะสมกับตนเอง มีแนวทางการจัดการเรียนการสอนแบบประยุกต์ดนตรีไทย ดนตรีท้องถิ่น และดนตรีสากล

เข้าร่วมบรรเลงด้วยกัน สถานศึกษาของท่านมีการใช้คอมพิวเตอร์ประกอบการเรียนการสอนวิชาดนตรีไทย มีแนวทางการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนวิชาดนตรีไทยอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ทันสมัยตามสภาพแวดล้อม/ค่านิยมที่เปลี่ยนแปลงไป

ประเด็นที่ 3 ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร

สาระสำคัญของแนวคิดที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม สรุปโดยภาพรวมของผู้ตอบแบบสอบถามเห็นสอดคล้องไปในแนวทางเดียวกันว่า สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนดนตรีไทยที่สอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหา จัดให้มีการบรรเลงดนตรีไทยทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา สถานศึกษาของท่านจัดการบรรเลงดนตรีไทยในวันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระบรมราชินีนาถผ่านรายการทางโทรทัศน์และวิทยุกระจายเสียงให้มีการเข้าร่วมในงานมหาดริยางค์โรงเรียนมัธยมศึกษา สถานศึกษาของท่านได้เข้าร่วมการบรรเลงในงานวันนักซัทฤกษ์ต่างๆ การเข้าร่วมประกวดดนตรีไทยในระดับมัธยมศึกษา มีการส่งเสริมนักเรียนแสดงความสามารถด้านดนตรีไทยอย่างต่อเนื่อง ทางสถานศึกษามีการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับครูสอนดนตรีไทย ทางสถานศึกษาของท่านมีการจัดกิจกรรมการรับมอบพิธีไหว้ครูดนตรีไทย โดยมีนักเรียนเข้าร่วมสังเกตการณ์เข้าร่วมกิจกรรมพิธีไหว้ครูดนตรีไทยกับเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร

ประเด็นที่ 4 ด้านคุณภาพครู

โดยภาพรวมของผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นสรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนดนตรีไทยที่สอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหา จัดให้มีการบรรเลงดนตรีไทยทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา สถานศึกษาของท่านจัดการบรรเลงดนตรีไทย ผู้บริหารและหน่วยงานต้นสังกัดควรให้การส่งเสริมและสนับสนุนอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน โดยจัดทำแผนพัฒนาอย่างต่อเนื่องทั้งด้านบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ และด้านงบประมาณ เพราะดนตรีไทยเป็นศิลปวัฒนธรรมประจำชาติไทยที่ทรงคุณค่าและสืบทอดตลอดไป

ประเด็นที่ 5 ด้านการส่งเสริมปัจจัยพื้นฐาน

สาระสำคัญของแนวคิดที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม สรุปโดยภาพรวมเห็นสอดคล้องไปในแนวทางเดียวกันว่า ควรให้มีการจัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอเพื่อจัดซื้อและซ่อมแซมเครื่องดนตรีไทยที่มีคุณภาพ เพียงพอต่อการใช้สอนนักเรียนและทำกิจกรรมทางการบรรเลงดนตรีไทย มอบทุน ให้เกียรติบัตร หรือรางวัลเป็นขวัญกำลังใจแก่นักเรียนที่ช่วยเหลือกิจกรรมด้านการบรรเลงดนตรีไทยอย่างสม่ำเสมอ มอบทุน ให้เกียรติบัตร หรือรางวัลเป็นขวัญกำลังใจแก่ครูที่ฝึกสอนและช่วยเหลือกิจกรรมด้านการบรรเลงดนตรีไทยอย่างสม่ำเสมอ จัดสรรงบประมาณ

ประเด็นที่ 6 ด้านการสร้างเครือข่ายเพื่อการพัฒนา

สาระสำคัญของแนวคิดที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม สรุปโดยภาพรวม โดยมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า ควรมีเครือข่ายร่วมพัฒนาคนตรีไทยในระดับเขตการศึกษา ระดับ จังหวัด หรือภูมิภาคหรือ ระดับชาติอย่างเป็นทางการ มีองค์กรร่วมสนับสนุนอาจมีการจัดตั้งเป็นชุมนุม หรือสมาคม และควรมีเครือข่ายร่วมพัฒนาคนตรีไทยกับสถาบันอุดมศึกษา องค์กรเอกชนหรือรัฐบาลที่ นอกจากนั้น อาจมีเครือข่ายร่วมพัฒนาคนตรีไทยกับองค์กรระหว่างประเทศ

ตอนที่ 2 การสร้างและการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนคนตรีไทยระดับ มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตกรุงเทพมหานคร

ผลการจัดกิจกรรมสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ผู้ทรงคุณวุฒิ

วันที่ 5 พฤศจิกายน พ.ศ. 2558 ณ ห้องประชุมมหาวิทยาลัยมหิดล อำเภอศาลายา จังหวัด นครปฐม ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมสนทนากลุ่มในครั้งนี้ จำนวน 7 ท่าน ได้แก่ 1) ดร.วรรณวิภา สุทธิเกียรติ หัวหน้างานหลักสูตร และโครงการห้องเรียนพิเศษโรงเรียนสามเสนวิทยาลัย 2) ดร.อภิรักษ์ อนุชานันท์ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านคนตรีไทย มหาวิทยาลัยสุโขทัย 3) อาจารย์สุเชาว์ หิริมพานิช ผู้เชี่ยวชาญ สาขาคนตรีไทย มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาลัยดุริยางค์ศิลป์ 4) อาจารย์พารณ ยืนยง หัวหน้าภาควิชา คนตรีไทยและดนตรีตะวันออก วิทยาลัยดุริยางค์ศิลป์ 5) อาจารย์เสรี หิริมพานิช ผู้เชี่ยวชาญสาขา คนตรีไทย มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาลัยดุริยางค์ศิลป์ 6) อาจารย์สัมฤทธิ์ สาระวดี ผู้เชี่ยวชาญสาขา คนตรีไทย มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาลัยดุริยางค์ศิลป์ 7) ดร.นิตยา เทพอรุณรัตน์ รองผู้อำนวยการโรงเรียน สามเสนวิทยาลัย โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย เขตกรุงเทพมหานคร

1. ผลรวบรวมข้อมูลจากการจัดกิจกรรมสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) และการร่างองค์ประกอบรูปแบบการบริหารจัดการเรียนการสอนคนตรีไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตกรุงเทพมหานคร

ผลจากการจัดกิจกรรมสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) สรุปสาระการ แสดงความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 ท่าน ดังนี้

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1

คำถาม “ด้านการบริหารจัดการเรียนการสอน เรามีวิธีคัดเลือกคน ที่จะเรียนคนตรีไทยได้อย่างไร เด็กจะเข้ามาเรียนโรงเรียนแบบนี้โดยเป้าหมาย คือ ประเด็นที่รับเรียน คนตรีไทย มีไม่ถึง 50%”

สรุปคำตอบ ให้เพิ่มวิธีคัดเลือก เรามีแบบฟอร์มให้ทำ เราถามไม่กี่ข้อว่า
เค้าตั้งใจจะเรียนดนตรีไทยจริงหรือไม่จริง

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2

“ในฐานะที่เป็นผู้บริหารเราจะต้องสอนเด็กทุกคนที่อยู่ในโรงเรียน หน้าที่
ของโรงเรียนจะบริหารจัดการอย่างไรให้เค้าได้เรียน ถ้าถามภาพรวมไม่ได้ถามเฉพาะข้อๆ การกำหนดหัวข้อ
วิทยานิพนธ์เรื่องรูปแบบการบริหารจัดการเรียนการสอนดนตรีไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ชื่อนี้แปลว่าเราจะออกแบบหรือจะกำหนดข้อมูลที่ได้จาก
แบบสอบถามมันจะกลับมาแล้วก็สามารถรวมสรุปเราควรจะทำการบริหารดนตรีในโรงเรียนอย่างไรดี
สมมติว่าเราเอาด้านหัวข้อใหญ่ รายการที่ 1 ด้านบริหารจัดการการเรียนการสอนดนตรีไทย ถ้าเอาชื่อนี้
โดยตรงจะกลายเป็นครอบคลุมหมดเลยทั้งชื่อเรื่อง ถ้าหากว่าเราจะแยกย่อย จากหัวข้อเรื่องแล้วก็เซ็ต
เป็น 6 ประเด็น ผมคิดว่าข้อแรกนี้อาจจะมีการเปลี่ยนแปลง เช่น สมมติว่าในเชิงบริหาร เราอาจจะบริหาร
ในเชิงนโยบาย เช่น ข้อแรก เราจะพูดถึงตั้งนโยบายก่อนว่าโรงเรียน จะบริหารจัดการดนตรีไทยเราจะมี
ระดับนโยบายอย่างไร แล้วค่อยมีข้อย่อยๆ ว่านโยบายด้านนี้ด้านนั้นเราจะใช้คำว่าระดับนโยบาย ส่วน
อีกด้านหนึ่ง ด้านการเรียนการสอน คือเจาะไปเลยว่าเราจะจัดการอย่างไร เช่น จะจัดตามหลักสูตรจะ
จัดการเสริมหลักสูตร ด้าน 3 กิจกรรม ถ้าสิ่งที่ต้องทำคือเรื่องของกิจกรรมตามหลักสูตร กับอีกส่วนหนึ่ง
ก็คือ เรื่องของกิจกรรมที่เราจะเสริมได้ เพราะอย่างดนตรีไทย คงไม่สามารถที่จะมีฝีมือหรือสามารถที่
จะบรรเลงได้ ถือว่าทำกิจกรรมให้เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาได้หรือแม้กระทั่งกับตัวเองได้ ที่ไม่ได้ฝึก
นอกเวลานี้ก็ต้องมีกิจกรรมเสริมหลักสูตรสนับสนุน ก็จัดเป็นอีกส่วนหนึ่ง และอีกด้านหนึ่งที่เราจะดู
บริหารจัดการก็คือ เรื่องของครู ซึ่งอาจจะดูคุณภาพครูเราจะส่งเสริมครูอย่างไรให้ชัดๆ เป็นด้านๆ อีก
ด้านก็คือ การส่งเสริมศักยภาพของนักเรียนที่นอกเหนือจากประเด็นที่ 1, 2, 3, 4 ที่เรากล่าวไปแล้ว
ส่วนสุดท้ายก็อาจจะเป็นเรื่องของการสร้างเครือข่ายพัฒนา เท่าที่ดูประเด็นข้อย่อยต่างๆ อันดับแรก
การตั้งชมรมดนตรีไทยตรงนี้ไม่ใช่ระดับนโยบายแต่ว่าเป็นระดับส่งเสริมหรือด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร
น่าจะเป็นอย่างนั้น ถ้าเราเซ็ตหัวข้อนี้ อยู่ในข้อ 3 ใหญ่ ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร เราอาจจะบอกได้ว่า
มีการส่งเสริมให้มีการจัดตั้งวงดนตรีไทยหรือชมรมดนตรีไทยขึ้น ก็ให้กำหนดตรงนี้จะเป็นตัวที่จะบ่งชี้ว่า
มีการสนับสนุนและส่งเสริมให้เด็กได้พัฒนามากขึ้น เพราะได้ตั้งเป็นวงหรือถ้าเป็นข้อ 2 เช่น บอกว่า
มอบทุนการศึกษา ถ้าพูดถึงการมอบทุนการศึกษาผมมองว่ามันก็คือประเด็นของจะไปส่งเสริมศักยภาพ
นักเรียนไปที่ตัวนักเรียนเองมีความสามารถโดดเด่นแล้วเราจะส่งเสริม มอบทุนจะแยกครูกับนักเรียน

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3

“เห็นรอยไหว้ว คำถามยังปะปนอยู่ อาจารย์น่าจะทำแบบสอบถามที่เจาะจง
ผู้ตอบว่าถ้าเป็นกลุ่มผู้บริหาร คำถามที่เป็นของชุดครู ของนักเรียนก็ดึงออกมา การบริหารมีใครบ้างของ

การเรียนการสอนในโรงเรียน อาจารย์ใช้โรงเรียนมัธยมศึกษา อาจารย์ดูทั้งหลักสูตรมัธยมต้น มัธยมปลาย หรือว่ามีขอบเขตเน้นอยู่ที่มัธยมปลาย โรงเรียนในเขต กทม. ใช้การเลือกอย่างไร มีแนวทางในการสุ่มเลือก หรือมีวิธีในการเลือกโรงเรียนที่มีชมรมดนตรีไทย ดูในส่วนของหลักสูตร หลักก็เลือกการกลุ่มคำถาม เลือกเป็นโมเดล หัวข้อนี้จะมีการแปรประเด็นในคำถามให้มันสอดคล้องกันตัวเรื่องและหัวข้อที่จะทำ

อิงเกณฑ์มาตรฐานระดับมัธยมปลาย 4-6 ป.ตรี 7-9 กันทั่ว สิ่งนี้คนเรียนทั่วประเทศ เน้นทางนี้ 80% เพราะว่าเป็นชมรมถามว่าชมรมเทียบไม่ได้กับเกณฑ์มาตรฐาน เพราะชมรมสอนนักเรียนที่ไม่เป็นแต่ว่าอยากจะทำ ยกตัวอย่างชมรมทั่วไป ถ้าเราปรับปรุงตรงนี้เรื่องเกณฑ์มาตรฐาน ซึ่งใช้เรียนการสอนทั่วประเทศ ชมรมสอนตามศักยภาพตามความสามารถของเด็ก ใช้นักศึกษาที่กำลังเรียนไปสอนออกมาเป็นรูปแบบการบริหารเราคงไม่ต้องเจาะจงมัธยมต้นมัธยมปลาย เราต้องครอบคลุมทั้งหมดเราถึงจะได้ข้อมูลที่ชัดเจน ชมรมนี้เป็นส่วนหนึ่งที่จะเป็นการส่งเสริม หนีไม่พ้นก็ต้องเป็นที่หลักสูตรก่อน หลักสูตรว่าหลักสูตรมาอย่างไร ประเด็นที่เราจะถาม เราคงเริ่มต้นจากเรื่องของประเด็น ถ้าเน้นเป็นเรื่องการสอนว่ามีการบริหารจัดการตามหลักสูตร เน้นเป็นข้อเป็นข้อไป แต่ถ้าเรื่องของครูมีการส่งเสริมสนับสนุนหรือว่าครูที่มาสอนเป็นครูเฉพาะทางหรือเปล่า หรือเป็นครูที่จบดนตรีมาโดยตรง มีความรู้ความสามารถจริงหรือไม่ หรือว่าทางด้านส่งเสริมครูมีศักยภาพที่ดีขึ้น วุฒิที่จบแค่ปริญญาตรี ที่นี้อาจจะไม่พอ หรือต้องพัฒนาส่งเสริมหรือมีนโยบายในการส่งเสริมหรือเปล่า ให้มีความรู้ มีศักยภาพขึ้น หรือมีโอกาสก็ไปหาประสบการณ์ที่จะมาส่งเสริมตัวเองและเอาประสบการณ์เหล่านั้นให้มีประโยชน์ต่อผู้เรียน เรื่องของเราจะมองเป็นส่วนๆ มองส่วนของครู มองส่วนของนักเรียน นโยบายกำหนดส่งเสริมหรือว่าสั่งการอะไรประมาณนี้ ชื่อว่าบริหารจัดการต้องเน้นในส่วนทั้งหมด มันเป็นส่วนๆ ไปตามหัวข้อ กำหนดเป็นรายการหัวข้อใหญ่ๆ และหัวข้อย่อยๆ”

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 4

“ในเรื่องของตัวหลักสูตรในที่อาจารย์พูดถึงมันเป็นสิ่งที่ดี สำหรับการจัดการเรียนการสอนในระดับมัธยมซึ่งอาจารย์เน้นมัธยมทั้งต้นและปลาย ที่นี้เรื่องหลักสูตรมันจะมีตัวรายวิชาเป็นตัวกำหนดในตัวหลักสูตรที่เราจะสอน เราอาจจะระบุว่ารายวิชาที่เปิดสอนในระดับของมัธยมต้นและมัธยมปลายมีความสอดคล้องสำหรับที่จะเปิดในวิชาเลือก เพื่อให้ให้นักเรียนได้เลือกเรียนโรงเรียนมีความพร้อม หรือโรงเรียนมีการเปิดรายวิชาที่จะสนับสนุนการเรียนการสอนในระดับมัธยมตัวนี้จะเป็นตัวอิงในหลักสูตรการใช้สอนจริงมันจะสนับสนุนเป็นหัวข้อย่อย”

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 5

“คำบางคำที่ใช้คำถามอาจจะต้อง เช่น ข้อ 4 ด้านคุณภาพครูข้อ 27 ประเมินระดับชาติมันล่อแหลมต้องตัดออก การประเมินคุณภาพของครูก็มีหลายทาง อาจจะเป็นเรื่องของการดูคุณวุฒิก็เป็นส่วนหนึ่ง พอมันเป็นเรื่องของ การประเมินระดับชาติ ก็ค่อนข้างยากมาก มันจะไม่ค่อยมี

ข้อ 28 อยากจะให้เข้า AEC บางโรงเรียนก็มีชาวต่างชาติมาเรียนบริหารจัดการจะเป็นแกนหลักแต่ก็ไม่ได้ภาษาเราก็สื่อสารได้ ครูที่จะสอนดนตรีก็สื่อสารได้ในภาษาต่างประเทศ”

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 6

“ในส่วนของ การสนับสนุนอุปกรณ์ เครื่องดนตรีเราจะมาใส่ในนโยบายด้านการเรียนการสอน คือ จำนวนเครื่องดนตรีที่มีผลต่อการที่จะพัฒนานักเรียนบางครั้ง เครื่องดนตรีเราไม่ครบ ดนตรีไม่พอ บางคนได้เล่นบางคนไม่ได้เล่น มันน่าจะมียุทธศาสตร์ในการสนับสนุนส่งเสริมในการใช้เครื่องมือตรงนี้ให้สอดคล้องกับจำนวนนักเรียนเหมือนกันนะค่ะ อยากจะให้อาจารย์เตือนเกี่ยวกับนโยบายการเรียนการสอนหรือการจัดกิจกรรมก็ได้ จำนวนเครื่องดนตรีหรืออุปกรณ์ที่จะมาใช้ฝึกบางข้อความอาจจะสามารถแก้ปรับได้ ภาษาที่ใช้บางอันก็ยังไม่ค่อยครอบคลุมเท่าไร ยังขาดๆ บ้างก็เกินๆ บ้างเดี๋ยวก็ปรับได้”

ด้านข้อ 5 ด้านปัจจัยพื้นฐาน จำนวนโรงเรียนมีขนาดชั้นที่เหมาะสมเราจะใช้อย่างไรดี จำนวนโรงเรียนที่เป็นโรงเรียนมัธยมขนาดเล็ก ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ขนาดเล็กน่าจะเปลี่ยนคำพูด เปลี่ยนคำถามใหม่ให้มันดีขึ้น โรงเรียนมีขนาดชั้นที่เหมาะสม อาจารย์กำลังจะหาว่าจำนวนเด็กในห้องเรียนไม่ควรจะมีจำนวนเด็กเยอะมาก จำนวนนักเรียนที่จะเรียนในแต่ละห้องถ้าเป็นห้องใหญ่เกินไปมันอาจจะไม่เหมาะกับการฝึกฝนอะไรหรือป่าว ครูจะต้องสอน 20 ชั่วโมงไม่ต้องตัด

โรงเรียนมีเครือข่ายอินเทอร์เน็ตแบบความเร็วสูงเชื่อมโยงพื้นที่ของโรงเรียน เป็นการค้นคว้าเหมือนกัน เป็นส่วนสนับสนุนการบริหารหลักการมีการสอนที่ทันสมัยโดยใช้เทคโนโลยี บางทีมันต้องสร้างด้วยตัวเอง โรงเรียนได้มีการบ่งชี้ว่าครูมีการพัฒนาการเรียนการสอน

ข้อ 35 เปลี่ยนให้มันเข้ากัน

ข้อ 36 โรงเรียนมีห้องสมุด มีกิจกรรมที่ส่งเสริมการอ่านการเรียนรู้และการค้นคว้าอย่างหลากหลายจากโรงเรียนใน กทม. เช่น โรงเรียนสามเสน โรงเรียนเตรียม ส่วนมากจะใช้โรงเรียนขนาดใหญ่ ดูจำนวนนักเรียน มีหลักของการสุ่มเลือก ถามถึงผู้ตอบแบบสอบถามให้มีข้อเสนอแนะ”

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 7

อยากจะเพิ่มเติม สมมติว่าเป็นกิจกรรมนอกเวลาหรือว่าจะไปสอดแทรกตรงไหนที่จะเป็นด้านแหล่งการสอนเป็นด้านการจัดกิจกรรม บางทีมันต้องมีการฝึกหัดทักษะนอกเวลาเหมือนกันก็มีประโยชน์สำหรับเด็กมาก สำหรับการไปประกวดแข่งขันหรือว่าแสดงหรือการไปใช้ในกิจกรรมที่ค่อนข้างจะพิเศษๆ คือ อยากจะให้สอดแทรกเข้าไปหัวข้อใดหัวข้อหนึ่งที่อยู่ในหัวข้อ 3 ในด้านของกิจกรรมในด้านฝึกปฏิบัติฝึกอบรมในนักเรียนมีนโยบายสนับสนุนมั้ย หรือจะมีลักษณะของนอกเวลาเรียน ซึ่งตอนนี้เราจะมีการให้ศึกษาเรียนรู้นอกเวลามากขึ้น ลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ ของกิจกรรมดนตรีไทยน่าจะมีส่วนสนับสนุนเพิ่มเติมได้มากที่สุดที่เดียวที่เราจะทำให้เด็กมีทักษะการเล่นดนตรีไทย

หรือการเรียนการสอนของครูให้มากยิ่งขึ้น (ข้อ 17) เพิ่มข้อนี้จะอยู่ในส่วนของการจัดการเรียนการสอน ในข้อ 2 อยู่แล้ว แต่ข้อ 3 ต้องอยู่ในเรื่องของการส่งเสริมนอกเวลาจะอยู่ในข้อ 3 ใหญ่ที่ใช้ชื่อใหม่ว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตร ในข้อ 3 มีหลายประเด็นใช้ได้อยู่แล้วในเรื่องการประกวดส่งเสริมในเรื่องการประกวดไม่ได้เป็นตัวหลัก ถ้าเราแบ่งส่วนให้ชัดเจน คำถามในบางข้อมันสามารถแตกได้เป็นข้อย่อยอีกว่าต้องการอะไรทำกล่องให้มันชัด ทำกล่องนโยบาย กล่องการบริหารการจัดการ กล่องภาคปฏิบัติ การปฏิบัติก็ทำกล่องให้มันชัด ให้แตกประเด็นคำถามให้มันชัดไม่ต้องให้คนอ่านตีลังกาแปล อาจจะต้องให้มันง่ายขึ้น”

จากการสนทนากลุ่มดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้ปรับลำดับความสำคัญขององค์ประกอบบางตัว พร้อมทั้งวิเคราะห์ สังเคราะห์ตัวชี้วัดทำให้ได้รูปแบบการจัดการเรียนการสอน ดนตรีไทย ระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีองค์ประกอบหลัก 6 องค์ประกอบ และตัวชี้วัด จำนวน 45 ตัวชี้วัด ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ด้านนโยบายของโรงเรียน ประกอบด้วยตัวชี้วัด 5 ตัวชี้วัด ได้แก่

1. โรงเรียนมีนโยบายจัดการเรียนการสอนดนตรีไทยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างชัดเจน
2. โรงเรียนมีนโยบายการจัดทำหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมด้านดนตรีไทยในหลักสูตรสถานศึกษาอย่างชัดเจน
3. โรงเรียนมีนโยบายส่งเสริมให้มีกิจกรรมเสริมหลักสูตรด้านการเรียนการสอนดนตรีไทยอย่างชัดเจน
4. โรงเรียนมีนโยบายบูรณาการการสอนดนตรีไทยกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นอย่างชัดเจน
5. โรงเรียนมีนโยบายให้นักเรียนทุกคนบรรเลงดนตรีไทยได้

องค์ประกอบที่ 2 ด้านการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วยตัวชี้วัด 4 ตัวชี้วัด ได้แก่

1. จัดการเรียนการสอนดนตรีไทยเป็นไปตามหลักสูตรแกนกลางอย่างเคร่งครัดครบถ้วน ทั้งด้านตัวชี้วัดกระบวนการสอน สาระการเรียนรู้และการวัดผลประเมินผล
2. จัดการเรียนการสอนดนตรีไทยเป็นวิชาเพิ่มเติมในหลักสูตรสถานศึกษา
3. จัดการเรียนการสอนดนตรีไทยทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ
4. จัดการเรียนการสอนดนตรีไทยแบบบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะศึกษา ทั้งสาระดนตรีสากล นาฏศิลป์ และศิลปะ

5. จัดการเรียนการสอนดนตรีเชิงประยุกต์ ร่วมกับดนตรีท้องถิ่น
  6. จัดการเรียนการสอนดนตรีไทยตามความสนใจของผู้เรียน
  7. จัดการเรียนการสอนดนตรีไทยโดยใช้สื่อการเรียนรู้ที่น่าสนใจ ทันสมัย และสื่ออิเล็กทรอนิกส์
  8. จัดการเรียนการสอนดนตรีไทยโดยใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย
  9. จัดการเรียนการสอนดนตรีไทยโดยใช้กระบวนการคิด กระบวนการจัดการ และกระบวนการแก้ปัญหา
  10. จัดการเรียนการสอนดนตรีไทยทั้งเชิงอนุรักษ์ เชิงประยุกต์ และเชิงสร้างสรรค์
- องค์ประกอบที่ 3 ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ประกอบด้วยตัวชี้วัด 10 ตัวชี้วัด ได้แก่
1. จัดตั้งชมรมดนตรีไทยให้นักเรียนได้ฝึกหัด ฝึกซ้อมและบรรเลงดนตรีไทยร่วมกัน
  2. จัดห้องดนตรีไทยโดยเฉพาะเพื่อใช้ทำกิจกรรมดนตรีไทยของชมรมและอื่นๆ
  3. ให้โอกาสนักเรียนได้ฝึกซ้อมดนตรีไทยอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอทั้งในและนอกเวลาเรียน
  4. ส่งเสริมให้นักเรียนได้บรรเลงดนตรีไทยทั้งในและนอกสถานศึกษา
  5. ให้นักเรียนบรรเลงดนตรีไทยในกิจกรรมสำคัญๆ ที่เกี่ยวกับชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ซึ่งจัดขึ้นในโรงเรียน
  6. ให้นักเรียนมีโอกาสไหว้ครูดนตรีไทยและบรรเลงดนตรีไทยในงานไหว้ครูอย่างสม่ำเสมอ
  7. ให้นักเรียนมีโอกาสบรรเลงดนตรีไทยทางวิทยุกระจายเสียง หรือโทรทัศน์ในวันสำคัญเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ เช่น วันเฉลิมพระชนมพรรษา
  8. ให้นักเรียนไปร่วมบรรเลงดนตรีไทยให้แก่หน่วยงาน องค์กรทั้งภาครัฐ และเอกชนตามที่ขอความอนุเคราะห์มาที่ เป็นการให้บริการและให้ความร่วมมือกับชุมชน
  9. ให้นักเรียนมีโอกาสบรรเลงดนตรีไทยในงานมหาสุริยาองค์โรงเรียนมัธยมศึกษา
  10. ให้นักเรียนมีโอกาสประกวดแข่งขันบรรเลงดนตรีไทย

องค์ประกอบที่ 4 ด้านคุณภาพครู ประกอบด้วยตัวชี้วัด 10 ตัวชี้วัด ได้แก่

1. จัดครูที่จบการศึกษาคนตรีไทยโดยตรงมาสอนนักเรียน
2. จ้างครูที่มีทักษะและประสบการณ์โดยตรงทางการบรรเลงดนตรีไทยเฉพาะทางของเครื่องดนตรีไทยแต่ละชนิดมาสอนนักเรียน
3. ครูที่สอนมีผลงานเป็นที่ยอมรับทางวิชาการและทางการปฏิบัติบรรเลงดนตรีไทย
4. ครูได้รับขวัญและกำลังใจจากฝ่ายบริหารเป็นอย่างดี
5. ครูได้รับการส่งเสริมสนับสนุนให้ศึกษาในระดับที่สูงขึ้น
6. ครูได้รับการส่งเสริมสนับสนุนให้พัฒนาความสามารถในการบรรเลงให้ดีขึ้นอย่างสม่ำเสมอ
7. ครูสามารถสอนและฝึกให้นักเรียนมีความสามารถในการบรรเลงจนแข่งขันได้รางวัลระดับจังหวัด ระดับเขต ระดับภาคหรือระดับประเทศ
8. ครูมีการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อออนไลน์ในการจัดการเรียนการสอนดนตรีไทย
9. ครูสามารถสร้างนวัตกรรมการสอนดนตรีไทยได้
10. ครูดนตรีไทยมีความสามารถในการสื่อสารภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษได้

องค์ประกอบที่ 5 ด้านการส่งเสริมปัจจัยพื้นฐาน ประกอบด้วยตัวชี้วัด 5 ตัวชี้วัด ได้แก่

1. จัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอ เพื่อจัดซื้อและซ่อมแซมเครื่องดนตรีไทยที่มีคุณภาพ เพียงพอต่อการใช้สอนนักเรียนและทำกิจกรรมทางการบรรเลงดนตรีไทย
2. มอบทุน ให้เกียรติบัตร หรือรางวัลเป็นขวัญ กำลังใจแก่นักเรียนที่ช่วยเหลือกิจกรรมด้านการบรรเลงดนตรีไทยอย่างสม่ำเสมอ
3. มอบทุน ให้เกียรติบัตร หรือรางวัลเป็นขวัญกำลังใจแก่ครูที่ฝึกสอน และช่วยเหลือกิจกรรมด้านการบรรเลงดนตรีไทยอย่างสม่ำเสมอ
4. จัดสรรงบประมาณเพื่อจัดซื้อสื่อสิ่งพิมพ์ ตำรา สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อการเรียนการสอนดนตรีไทยที่มีคุณภาพอย่างเพียงพอ
5. จัดห้องสมุดดนตรีไทยและหรือสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อความสนใจและบรรยากาศในการบรรเลงดนตรีไทย

องค์ประกอบที่ 6 ด้านการสร้างเครือข่ายเพื่อการพัฒนา ประกอบด้วยตัวชี้วัด

5 ตัวชี้วัด ได้แก่

1. มีเครือข่ายร่วมพัฒนาคนตรีไทยในระดับเขตการศึกษา
2. มีเครือข่ายร่วมพัฒนาคนตรีไทยในระดับจังหวัด หรือภูมิภาค หรือระดับชาติ
3. มีเครือข่ายร่วมพัฒนาคนตรีไทยกับสถาบันอุดมศึกษา
4. มีเครือข่ายร่วมพัฒนาคนตรีไทยกับองค์กรเอกชนหรือรัฐบาลที่ไม่ใช่โรงเรียนหรือมหาวิทยาลัย
5. มีเครือข่ายร่วมพัฒนาคนตรีไทยกับองค์กรระหว่างประเทศ

ผลจากการประเมินค่าดัชนีค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาร่างองค์ประกอบรูปแบบการจัดการเรียนการสอนคนตรีไทย ระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตกรุงเทพมหานคร ดังนี้

ตาราง 4 ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาร่างองค์ประกอบรูปแบบการบริหารจัดการความรู้คนตรีสากลโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตกรุงเทพมหานคร

รายการประเมินองค์ประกอบของรูปแบบตัวชี้วัด	ดัชนีความสอดคล้อง	ความหมาย
องค์ประกอบที่ 1 ด้านนโยบายของโรงเรียน		
1. โรงเรียนมีนโยบายจัดการเรียนการสอนคนตรีไทยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างชัดเจน	1	สอดคล้อง
2. โรงเรียนมีนโยบายการจัดทำหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมด้านคนตรีไทยในหลักสูตรสถานศึกษาอย่างชัดเจน	1	สอดคล้อง
3. โรงเรียนมีนโยบายส่งเสริมให้มีกิจกรรมเสริมหลักสูตรด้านการเรียนการสอนคนตรีไทยอย่างชัดเจน	1	สอดคล้อง
4. โรงเรียนมีนโยบายบูรณาการการสอนคนตรีไทยกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นอย่างชัดเจน	1	สอดคล้อง
5. โรงเรียนมีนโยบายให้นักเรียนทุกคนบรรลุคนตรีไทยได้	1	สอดคล้อง

ตาราง 4 (ต่อ)

รายการประเมินองค์ประกอบของรูปแบบตัวชี้วัด	ดัชนีความ สอดคล้อง	ความหมาย
องค์ประกอบที่ 2 ด้านการจัดการเรียนการสอน		
1. จัดการเรียนการสอนดนตรีไทยเป็นไปตามหลักสูตรแกนกลาง อย่างเคร่งครัด ครบถ้วน ทั้งด้านตัวชี้วัด กระบวนการสอน สาระการเรียนรู้ และการวัดผลประเมินผล	1	สอดคล้อง
2. จัดการเรียนการสอนดนตรีไทยเป็นวิชาเพิ่มเติมในหลักสูตร สถานศึกษา	1	สอดคล้อง
3. จัดการเรียนการสอนดนตรีไทยทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ	1	สอดคล้อง
4. จัดการเรียนการสอนดนตรีไทยแบบบูรณาการในกลุ่มสาระการ เรียนรู้ศิลปศึกษาทั้งสาระดนตรีสากล นาฏศิลป์ และศิลปะ	1	สอดคล้อง
5. จัดการเรียนการสอนดนตรีเชิงประยุกต์ร่วมกับดนตรีท้องถิ่น	1	สอดคล้อง
6. จัดการเรียนการสอนดนตรีไทยตามความสนใจของผู้เรียน	1	สอดคล้อง
7. จัดการเรียนการสอนดนตรีไทยโดยใช้สื่อการเรียนรู้ที่น่าสนใจ ทันสมัย และสื่ออิเล็กทรอนิกส์	1	สอดคล้อง
8. จัดการเรียนการสอนดนตรีไทยโดยใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย	1	สอดคล้อง
9. จัดการเรียนการสอนดนตรีไทยโดยใช้กระบวนการคิด กระบวนการจัดการ และกระบวนการแก้ปัญหา	1	สอดคล้อง
10. จัดการเรียนการสอนดนตรีไทยทั้งเชิงอนุรักษ์ เชิงประยุกต์ และ เชิงสร้างสรรค์	1	สอดคล้อง
องค์ประกอบที่ 3 ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร		
1. จัดตั้งชมรมดนตรีไทยให้นักเรียนได้ฝึกหัด ฝึกซ้อม และบรรเลง ดนตรีไทยร่วมกัน	1	สอดคล้อง
2. จัดห้องดนตรีไทยโดยเฉพาะเพื่อใช้ทำกิจกรรมดนตรีไทยของ ชมรมและอื่นๆ	1	สอดคล้อง
3. ให้ออกาสนักเรียนได้ฝึกซ้อมดนตรีไทยอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ ทั้งในและนอกเวลาเรียน	1	สอดคล้อง

ตาราง 4 (ต่อ)

รายการประเมินองค์ประกอบของรูปแบบตัวชี้วัด	ดัชนีความ สอดคล้อง	ความหมาย
4. ส่งเสริมให้นักเรียนได้บรรเลงดนตรีไทยทั้งในและนอก สถานศึกษา	1	สอดคล้อง
5. ให้นักเรียนบรรเลงดนตรีไทยในกิจกรรมสำคัญๆ ที่เกี่ยวกับชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ซึ่งจัดขึ้นในโรงเรียน	1	สอดคล้อง
6. ให้นักเรียนมีโอกาสไหว้ครูดนตรีไทยและบรรเลงดนตรีไทย ในงานไหว้ครูอย่างสม่ำเสมอ	1	สอดคล้อง
7. ให้นักเรียนมีโอกาสบรรเลงดนตรีไทยทางวิทยุกระจายเสียงหรือ โทรทัศน์ในวันสำคัญเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ เช่น วันเฉลิมพระชนมพรรษา	1	สอดคล้อง
8. ให้นักเรียนไปร่วมบรรเลงดนตรีไทยให้แก่หน่วยงาน องค์กร ทั้งภาครัฐและเอกชนตามที่ขอความอนุเคราะห์มา เป็นการให้ บริการและให้ความร่วมมือกับชุมชน	1	สอดคล้อง
9. ให้นักเรียนมีโอกาสบรรเลงดนตรีไทยในงานมหาดูริยางค์ โรงเรียนมัธยมศึกษา	1	สอดคล้อง
10. ให้นักเรียนมีโอกาสประกวดแข่งขันดนตรีไทย	1	สอดคล้อง
องค์ประกอบที่ 4 ด้านคุณภาพครู		
1. จัดครูที่จบการศึกษาดนตรีไทยโดยตรงมาสอนนักเรียน	1	สอดคล้อง
2. จัดครูที่มีทักษะและประสบการณ์โดยตรงทางการบรรเลง ดนตรีไทยเฉพาะทางของเครื่องดนตรีไทยแต่ละชนิดมาสอน นักเรียน	1	สอดคล้อง
3. ครูที่สอนมีผลงานเป็นที่ยอมรับทางวิชาการและทางการปฏิบัติ บรรเลงดนตรีไทย	1	สอดคล้อง
4. ครูได้รับขวัญและกำลังใจจากฝ่ายบริหารเป็นอย่างดี	1	สอดคล้อง
5. ครูได้รับการส่งเสริมสนับสนุนให้ศึกษาในระดับที่สูงขึ้น	1	สอดคล้อง
6. ครูได้รับการส่งเสริมสนับสนุนให้พัฒนาความสามารถในการ บรรเลงให้ดีขึ้นอย่างสม่ำเสมอ	1	สอดคล้อง

ตาราง 4 (ต่อ)

รายการประเมินองค์ประกอบของรูปแบบตัวชี้วัด	ดัชนีความ สอดคล้อง	ความหมาย
7. ครูสามารถสอนและฝึกให้นักเรียนมีความสามารถในการ บรรเลงจนแข่งขันได้รางวัลระดับจังหวัด ระดับเขต ระดับภาค หรือระดับประเทศ	1	สอดคล้อง
8. ครูมีการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อออนไลน์ในการจัดการเรียน การสอนดนตรีไทย	1	สอดคล้อง
9. ครูสามารถสร้างนวัตกรรมการสอนดนตรีไทยได้	1	สอดคล้อง
10. ครูดนตรีไทยมีความสามารถในการสื่อสารภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษได้	1	สอดคล้อง
องค์ประกอบที่ 5 ด้านการส่งเสริมปัจจัยพื้นฐาน		
1. จัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอ เพื่อจัดซื้อและซ่อมแซม เครื่องดนตรีไทยที่มีคุณภาพ เพียงพอต่อการใช้สอนนักเรียน และทำกิจกรรมทางการบรรเลงดนตรีไทย	1	สอดคล้อง
2. มอบทุน ให้เกียรติบัตร หรือรางวัลเป็นขวัญ กำลังใจแก่นักเรียน ที่ช่วยเหลือกิจกรรมด้านการบรรเลงดนตรีไทยอย่างสม่ำเสมอ	1	สอดคล้อง
3. มอบทุน ให้เกียรติบัตร หรือรางวัลเป็นขวัญกำลังใจแก่ครูที่ ฝึกสอนและช่วยเหลือกิจกรรมด้านการบรรเลงดนตรีไทยอย่าง สม่ำเสมอ	1	สอดคล้อง
4. จัดสรรงบประมาณเพื่อจัดซื้อ สื่อสิ่งพิมพ์ ตำรา สื่อ อิเล็กทรอนิกส์ เพื่อการเรียนการสอนดนตรีไทยที่มีคุณภาพ อย่างเพียงพอ	1	สอดคล้อง
5. จัดห้องสมุดดนตรีไทยและหรือสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อ ความสนใจและบรรยากาศในการบรรเลงดนตรีไทย	1	สอดคล้อง

ตาราง 4 (ต่อ)

รายการประเมินองค์ประกอบของรูปแบบตัวชี้วัด	ดัชนีความ สอดคล้อง	ความหมาย
องค์ประกอบที่ 6 ด้านการสร้างเครือข่ายเพื่อการพัฒนา		
1. มีเครือข่ายร่วมพัฒนาดนตรีไทยในระดับเขตการศึกษา	1	สอดคล้อง
2. มีเครือข่ายร่วมพัฒนาดนตรีไทยในระดับจังหวัด หรือภูมิภาค หรือระดับชาติ	1	สอดคล้อง
3. มีเครือข่ายร่วมพัฒนาดนตรีไทยกับสถาบันอุดมศึกษา	1	สอดคล้อง
4. มีเครือข่ายร่วมพัฒนาดนตรีไทยกับองค์กรเอกชนหรือรัฐบาล ที่ไม่ใช่โรงเรียนหรือมหาวิทยาลัย	1	สอดคล้อง
5. มีเครือข่ายร่วมพัฒนาดนตรีไทยกับองค์กรระหว่างประเทศ	1	สอดคล้อง

จากตาราง 4 ผู้เชี่ยวชาญได้ประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง ร่างองค์ประกอบรูปแบบการบริหารการจัดการความรู้ดนตรีสากลโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตกรุงเทพมหานคร เห็นว่ามีความสอดคล้องกันระหว่างองค์ประกอบและตัวชี้วัดทุกด้าน โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ในระดับตั้งแต่ 0.80-1 ซึ่งมีค่าความสอดคล้องอยู่ในระดับสูง

ตอนที่ 3 ผลการประเมินรูปแบบการบริหารการจัดการเรียนการสอนดนตรีไทย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตกรุงเทพมหานคร

ผลการประเมินรูปแบบการบริหารการจัดการเรียนการสอนดนตรีไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านความเหมาะสมในการใช้ โดยผู้ใช้และผู้เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 20 คน ผลปรากฏดังนี้

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าระดับคะแนนความคิดเห็นต่อองค์ประกอบหลักของ รูปแบบการบริหารการจัดการเรียนการสอนดนตรีไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา

องค์ประกอบ ที่	สาระของรูปแบบที่รูปแบบการบริหารจัดการเรียน การสอนดนตรีไทย ระดับมัธยมศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคะแนน ความคิดเห็น
1	ด้านนโยบายของโรงเรียน	4.57	0.11	มากที่สุด
2	ด้านการจัดการเรียนการสอน	4.24	0.06	มาก
3	ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร	4.47	0.02	มาก
4	ด้านคุณภาพครู	4.37	0.11	มาก
5	ด้านการส่งเสริมปัจจัยพื้นฐาน	4.18	0.06	มาก
6	ด้านการสร้างเครือข่ายเพื่อการพัฒนา	4.35	0.09	มาก
โดยรวม		4.36	0.08	มาก

จากตาราง 5 พบว่า ผู้ประเมินมีความคิดเห็นต่อการประเมินด้านความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารการจัดการเรียนการสอนดนตรีไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน และอยู่ในระดับมาก 5 ด้าน ตามลำดับ ดังนี้ ด้านนโยบายของโรงเรียน ($\bar{X} = 4.57$) ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร ($\bar{X} = 4.47$) ด้านคุณภาพครู ($\bar{X} = 4.37$) ด้านการสร้างเครือข่ายเพื่อการพัฒนา ($\bar{X} = 4.35$) ด้านการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.24$) และด้านการส่งเสริมปัจจัยพื้นฐาน ($\bar{X} = 4.18$) ตามลำดับ

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าระดับคะแนนความคิดเห็นต่อตัวชี้วัดขององค์ประกอบต่างๆ

ตัวชี้วัดที่	รูปแบบการบริหารการจัดการเรียนการสอนดนตรีไทย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคะแนน ความคิดเห็น
องค์ประกอบที่ 1 ด้านนโยบายของโรงเรียน				
1	โรงเรียนมีนโยบายจัดการเรียนการสอนดนตรีไทยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างชัดเจน	4.77	0.43	มากที่สุด
2	โรงเรียนมีนโยบายการจัดทำหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมด้านดนตรีไทยในหลักสูตรสถานศึกษาอย่างชัดเจน	4.60	0.72	มากที่สุด
3	โรงเรียนมีนโยบายส่งเสริมให้มีกิจกรรมเสริมหลักสูตรด้านการเรียนการสอนดนตรีไทยอย่างชัดเจน	4.68	0.47	มากที่สุด
4	โรงเรียนมีนโยบายบูรณาการการสอนดนตรีไทยกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นอย่างชัดเจน	4.33	0.60	มาก
5	โรงเรียนมีนโยบายให้นักเรียนทุกคนบรรเลงดนตรีไทยได้	4.45	0.57	มาก
โดยรวม		4.57	0.11	มากที่สุด
องค์ประกอบที่ 2 ด้านการจัดการเรียนการสอน				
1	จัดการเรียนการสอนดนตรีไทยเป็นไปตามหลักสูตรแกนกลางอย่างเคร่งครัด ครบถ้วน ทั้งด้านตัวชี้วัด กระบวนการสอน สาระการเรียนรู้และการวัดผลประเมินผล	4.30	0.72	มาก
2	จัดการเรียนการสอนดนตรีไทยเป็นวิชาเพิ่มเติมในหลักสูตรสถานศึกษา	3.88	0.78	มาก
3	จัดการเรียนการสอนดนตรีไทยทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ	4.10	0.66	มาก
4	จัดการเรียนการสอนดนตรีไทยแบบบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปศึกษา ทั้งสาระดนตรีสากล นาฏศิลป์ และศิลปะ	4.30	0.72	มาก
5	จัดการเรียนการสอนดนตรีเชิงประยุกต์ร่วมกับดนตรีท้องถิ่น	4.45	0.57	มาก
6	จัดการเรียนการสอนดนตรีไทยตามความสนใจของผู้เรียน	4.33	0.60	มาก
7	จัดการเรียนการสอนดนตรีไทยโดยใช้สื่อการเรียนรู้ที่น่าสนใจทันสมัย และสื่ออิเล็กทรอนิกส์	4.10	0.66	มาก
8	จัดการเรียนการสอนดนตรีไทยโดยใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย	4.45	0.57	มาก
9	จัดการเรียนการสอนดนตรีไทยโดยใช้กระบวนการคิด กระบวนการจัดการ และกระบวนการแก้ปัญหา	4.30	0.72	มาก

ตาราง 6 (ต่อ)

ตัวชี้วัดที่	รูปแบบการบริหารการจัดการเรียนการสอนดนตรีไทย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคะแนน ความคิดเห็น
10	จัดการเรียนการสอนดนตรีไทยทั้งเชิงอนุรักษ์ เชิงประยุกต์ และ เชิงสร้างสรรค์	4.23	0.65	มาก
	โดยรวม	4.24	0.06	มาก
องค์ประกอบที่ 3 ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร				
1	จัดตั้งชมรมดนตรีไทยให้นักเรียนได้ฝึกหัด ฝึกซ้อม และบรรเลง ดนตรีไทยร่วมกัน	4.30	0.77	มาก
2	จัดห้องดนตรีไทยโดยเฉพาะเพื่อใช้ทำกิจกรรมดนตรีไทยของชมรม และอื่นๆ	4.33	0.75	มาก
3	ให้โอกาสนักเรียนได้ฝึกซ้อมดนตรีไทยอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ ทั้งในและนอกเวลาเรียน	4.33	0.73	มาก
4	ส่งเสริมให้นักเรียนได้บรรเลงดนตรีไทยทั้งในและนอกสถานศึกษา	4.57	0.11	มากที่สุด
5	ให้นักเรียนบรรเลงดนตรีไทยในกิจกรรมสำคัญๆ ที่เกี่ยวกับชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ซึ่งจัดขึ้นในโรงเรียน	4.60	0.72	มากที่สุด
6	ให้นักเรียนมีโอกาสให้วีครูดนตรีไทยและบรรเลงดนตรีไทยในงาน ไหว้ครูอย่างสม่ำเสมอ	4.68	0.47	มากที่สุด
7	ให้นักเรียนมีโอกาสบรรเลงดนตรีไทยทางวิทยุกระจายเสียงหรือ โทรทัศน์ในวันสำคัญเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ เช่น วันเฉลิมพระชนมพรรษา	4.33	0.73	มาก
8	ให้นักเรียนไปร่วมบรรเลงดนตรีไทยให้แก่หน่วยงานองค์กรทั้ง ภาครัฐและเอกชนตามที่ขอความอนุเคราะห์มาที่เป็นการให้บริการ และให้ความร่วมมือกับชุมชน	4.60	0.72	มากที่สุด
9	ให้นักเรียนมีโอกาสบรรเลงดนตรีไทยในงานมหาดุริยางค์โรงเรียน มัธยมศึกษา	4.57	0.11	มากที่สุด
10	ให้นักเรียนมีโอกาสประกวดแข่งขันบรรเลงดนตรีไทย	4.37	0.76	มาก
	โดยรวม	4.47	0.02	มาก
องค์ประกอบที่ 4 ด้านคุณภาพครู				
1	จัดครูที่จบการศึกษาดนตรีไทยโดยตรงมาสอนนักเรียน	4.40	0.76	มาก
2	จ้างครูที่มีทักษะและประสบการณ์โดยตรงทางการบรรเลงดนตรี ไทยเฉพาะทางของเครื่องดนตรีไทยแต่ละชนิดมาสอนนักเรียน	4.35	0.86	มาก

ตาราง 6 (ต่อ)

ตัวชี้วัดที่	รูปแบบการบริหารการจัดการเรียนการสอนดนตรีไทย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคะแนน ความคิดเห็น
3	ครูที่สอนมีผลงานเป็นที่ยอมรับทางวิชาการและทางการปฏิบัติ บรรเลงดนตรีไทย	4.23	0.87	มาก
4	ครูได้รับขวัญและกำลังใจจากฝ่ายบริหารเป็นอย่างดี	4.60	0.72	มากที่สุด
5	ครูได้รับการส่งเสริมสนับสนุนให้ศึกษาในระดับที่สูงขึ้น	4.27	0.61	มาก
6	ครูได้รับการส่งเสริมสนับสนุนให้พัฒนาความสามารถในการ บรรเลงให้ดีขึ้นอย่างสม่ำเสมอ	4.60	0.72	มากที่สุด
7	ครูสามารถสอนและฝึกให้นักเรียนมีความสามารถในการบรรเลง จนแข่งขันได้รางวัลระดับจังหวัด ระดับเขต ระดับภาค หรือ ระดับประเทศ	4.40	0.76	มาก
8	ครูมีการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อออนไลน์ ในการจัดการเรียน การสอนดนตรีไทย	4.23	0.87	มาก
9	ครูสามารถสร้างนวัตกรรมการสอนดนตรีไทยได้	4.35	0.86	มาก
10	ครูดนตรีไทยมีความสามารถในการสื่อสารภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษได้	4.23	0.87	มาก
โดยรวม		4.37	0.11	มาก
องค์ประกอบที่ 5 ด้านการส่งเสริมปัจจัยพื้นฐาน				
1	จัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอ เพื่อจัดซื้อและซ่อมแซมเครื่อง ดนตรีไทยที่มีคุณภาพ เพียงพอต่อการใช้สอนนักเรียนและ ทำกิจกรรมทางการบรรเลงดนตรีไทย	4.25	0.68	มาก
2	มอบทุน ให้เกียรติบัตร หรือรางวัลเป็นขวัญกำลังใจแก่นักเรียนที่ ช่วยเหลือกิจกรรมด้านการบรรเลงดนตรีไทยอย่างสม่ำเสมอ	4.27	0.80	มาก
3	มอบทุน ให้เกียรติบัตร หรือรางวัลเป็นขวัญกำลังใจแก่ครูที่ฝึกสอน และช่วยเหลือกิจกรรมด้านการบรรเลงดนตรีไทยอย่างสม่ำเสมอ	3.98	0.75	มาก
4	จัดสรรงบประมาณเพื่อจัดซื้อ สื่อสิ่งพิมพ์ ตำรา สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อการเรียนการสอนดนตรีไทยที่มีคุณภาพอย่างเพียงพอ	4.10	0.71	มาก
5	จัดห้องสมุดดนตรีไทยและหรือสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อความสนใจ และบรรยากาศในการบรรเลงดนตรีไทย	4.32	0.65	มาก
โดยรวม		4.18	0.06	มาก

ตาราง 6 (ต่อ)

ตัวชี้วัดที่	รูปแบบการบริหารการจัดการเรียนการสอนดนตรีไทย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคะแนน ความคิดเห็น
องค์ประกอบที่ 6 ด้านการสร้างเครือข่ายเพื่อการพัฒนา				
1	มีเครือข่ายร่วมพัฒนาดนตรีไทยในระดับเขตการศึกษา	4.38	0.69	มาก
2	มีเครือข่ายร่วมพัฒนาดนตรีไทยในระดับจังหวัด หรือภูมิภาค หรือ ระดับชาติ	4.23	0.72	มาก
3	มีเครือข่ายร่วมพัฒนาดนตรีไทยกับสถาบันอุดมศึกษา	4.38	0.69	มาก
4	มีเครือข่ายร่วมพัฒนาดนตรีไทยกับองค์กรเอกชนหรือรัฐบาล ที่ไม่ใช่โรงเรียน หรือมหาวิทยาลัย	4.43	0.62	มาก
5	มีเครือข่ายร่วมพัฒนาดนตรีไทยกับองค์กรระหว่างประเทศ	4.35	0.66	มาก
โดยรวม		4.35	0.09	มาก
เฉลี่ยโดยรวม 6 องค์ประกอบ		4.36	0.08	มาก

จากตาราง 6 พบว่า ผู้ประเมินมีความคิดเห็นด้านความเหมาะสมของตัวชี้วัดต่อองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารการจัดการเรียนการสอนดนตรีไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$) เมื่อพิจารณาตัวชี้วัดขององค์ประกอบ พบว่า ตัวชี้วัดที่ 1 ขององค์ประกอบที่ 1 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.77$) รองลงมาคือ ตัวชี้วัดที่ 1 ขององค์ประกอบที่ 3 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$) และตัวชี้วัดที่ 6 ขององค์ประกอบที่ 3 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$)

สรุป

ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ได้รูปแบบการบริหารการจัดการเรียนการสอนดนตรีไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 6 องค์ประกอบ คือ

องค์ประกอบที่ 1 ด้านนโยบายของโรงเรียน

1. โรงเรียนมีนโยบายจัดการเรียนการสอนดนตรีไทยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างชัดเจน
2. โรงเรียนมีนโยบายการจัดทำหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมด้านดนตรีไทยในหลักสูตรสถานศึกษาอย่างชัดเจน

3. โรงเรียนมีนโยบายส่งเสริมให้มีกิจกรรมเสริมหลักสูตรด้านการเรียนการสอน ดนตรีไทยอย่างชัดเจน

4. โรงเรียนมีนโยบายบูรณาการการสอนดนตรีไทยกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นอย่างชัดเจน

5. โรงเรียนมีนโยบายให้นักเรียนทุกคนบรรเลงดนตรีไทยได้

องค์ประกอบที่ 2 ด้านการจัดการเรียนการสอน

1. จัดการเรียนการสอนดนตรีไทยเป็นไปตามหลักสูตรแกนกลางอย่างเคร่งครัด ครบถ้วน ทั้งด้านตัวชี้วัดกระบวนการสอน สาระการเรียนรู้ และการวัดผลประเมินผล

2. จัดการเรียนการสอนดนตรีไทยเป็นวิชาเพิ่มเติมในหลักสูตรสถานศึกษา

3. จัดการเรียนการสอนดนตรีไทยทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ

4. จัดการเรียนการสอนดนตรีไทยแบบบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปศึกษา ทั้งสาระดนตรีสากล นาฏศิลป์ และศิลปะ

5. จัดการเรียนการสอนดนตรีเชิงประยุกต์ร่วมกับดนตรีท้องถิ่น

6. จัดการเรียนการสอนดนตรีไทยตามความสนใจของผู้เรียน

7. จัดการเรียนการสอนดนตรีไทยโดยใช้สื่อการเรียนรู้ที่น่าสนใจ ทันสมัย และสื่อ อิเล็กทรอนิกส์

8. จัดการเรียนการสอนดนตรีไทยโดยใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย

9. จัดการเรียนการสอนดนตรีไทยโดยใช้กระบวนการคิด กระบวนการจัดการ และ กระบวนการแก้ปัญหา

10. จัดการเรียนการสอนดนตรีไทยทั้งเชิงอนุรักษ์เชิงประยุกต์และเชิงสร้างสรรค์

องค์ประกอบที่ 3 ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

1. จัดตั้งชมรมดนตรีไทยให้นักเรียนได้ฝึกหัด ฝึกซ้อมและบรรเลงดนตรีไทยร่วมกัน

2. จัดห้องดนตรีไทยโดยเฉพาะเพื่อใช้ทำกิจกรรมดนตรีไทยของชมรมและอื่นๆ

3. ให้โอกาสนักเรียนได้ฝึกซ้อมดนตรีไทยอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอทั้งในและนอก เวลาเรียน

4. ส่งเสริมให้นักเรียนได้บรรเลงดนตรีไทยทั้งในและนอกสถานศึกษา

5. ให้นักเรียนบรรเลงดนตรีไทยในกิจกรรมสำคัญๆ ที่เกี่ยวกับชาติ ศาสนาและ พระมหากษัตริย์ ซึ่งจัดขึ้นในโรงเรียน

6. ให้นักเรียนมีโอกาสไหว้ครูดนตรีไทยและบรรเลงดนตรีไทยในงานไหว้ครูอย่าง สม่ำเสมอ

7. ให้นักเรียนมีโอกาสบรรเลงดนตรีไทยทางวิทยุกระจายเสียง หรือโทรทัศน์ในวันสำคัญเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ เช่น วันเฉลิมพระชนมพรรษา
8. ให้นักเรียนไปร่วมบรรเลงดนตรีไทยให้แก่หน่วยงานองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนตามที่ขอความอนุเคราะห์มาที่เป็นการให้บริการและให้ความร่วมมือกับชุมชน
9. ให้นักเรียนมีโอกาสบรรเลงดนตรีไทยในงานมหาดุริยางค์โรงเรียนมัธยมศึกษา
10. ให้นักเรียนมีโอกาสประกวดแข่งขันบรรเลงดนตรีไทย

องค์ประกอบที่ 4 ด้านคุณภาพครู

1. จัดครูที่จบการศึกษาดนตรีไทยโดยตรงมาสอนนักเรียน
2. จัดครูที่มีทักษะและประสบการณ์โดยตรงทางการบรรเลงดนตรีไทยเฉพาะทางของเครื่องดนตรีไทยแต่ละชนิดมาสอนนักเรียน
3. ครูที่สอนมีผลงานเป็นที่ยอมรับทางวิชาการและทางการปฏิบัติบรรเลงดนตรีไทย
4. ครูได้รับขวัญและกำลังใจจากฝ่ายบริหารเป็นอย่างดี
5. ครูได้รับการส่งเสริมสนับสนุนให้ศึกษาในระดับที่สูงขึ้น
6. ครูได้รับการส่งเสริมสนับสนุนให้พัฒนาความสามารถในการบรรเลงให้ดีขึ้นอย่างสม่ำเสมอ
7. ครูสามารถสอนและฝึกให้นักเรียนมีความสามารถในการบรรเลงจนแข่งขันได้รางวัลระดับจังหวัด ระดับเขต ระดับภาค หรือระดับประเทศ
8. ครูมีการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อออนไลน์ในการจัดการเรียนการสอนดนตรีไทย
9. ครูสามารถสร้างนวัตกรรมการสอนดนตรีไทยได้
10. ครูดนตรีไทยมีความสามารถในการสื่อสารภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษได้

องค์ประกอบที่ 5 ด้านการส่งเสริมปัจจัยพื้นฐาน

1. จัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอ เพื่อจัดซื้อและซ่อมแซมเครื่องดนตรีไทยที่มีคุณภาพเพียงพอต่อการใช้สอนนักเรียนและทำกิจกรรมทางการบรรเลงดนตรีไทย
2. มอบทุน ให้เกียรติบัตร หรือรางวัลเป็นขวัญกำลังใจแก่นักเรียนที่ช่วยเหลือกิจกรรมด้านการบรรเลงดนตรีไทยอย่างสม่ำเสมอ
3. มอบทุน ให้เกียรติบัตร หรือรางวัลเป็นขวัญกำลังใจแก่ครูที่ฝึกสอนและช่วยเหลือกิจกรรมด้านการบรรเลงดนตรีไทยอย่างสม่ำเสมอ
4. จัดสรรงบประมาณเพื่อจัดซื้อ สื่อสิ่งพิมพ์ ตำรา สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อการเรียนการสอนดนตรีไทย ที่มีคุณภาพอย่างเพียงพอ

5. จัดห้องสมุดดนตรีไทยและ/หรือสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อความสนใจและบรรยากาศในการบรรเลงดนตรีไทย

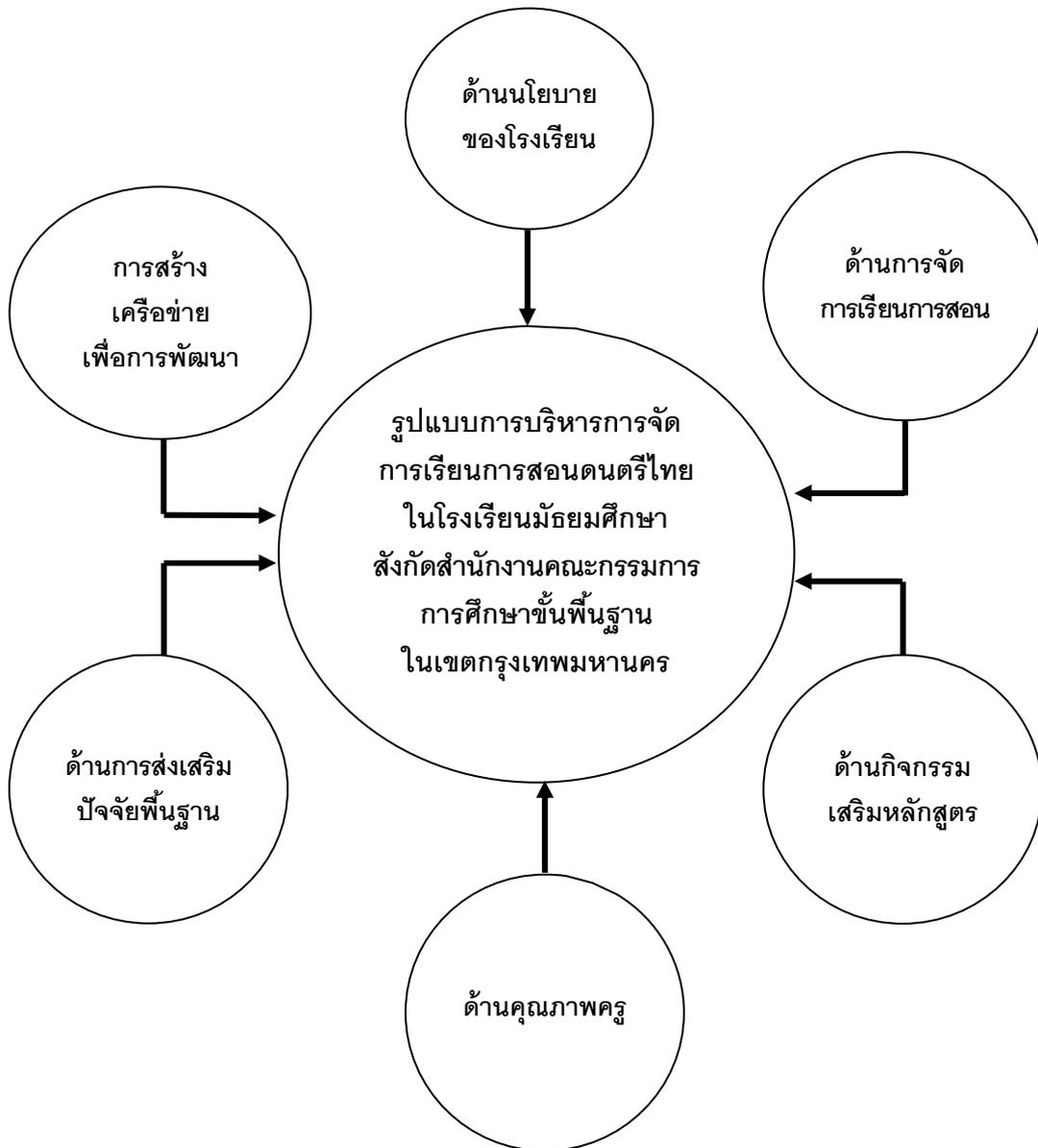
องค์ประกอบที่ 6 ด้านการสร้างเครือข่ายเพื่อการพัฒนา

1. มีเครือข่ายร่วมพัฒนาดนตรีไทยในระดับเขตการศึกษา
2. มีเครือข่ายร่วมพัฒนาดนตรีไทยในระดับจังหวัดหรือภูมิภาคหรือระดับชาติ
3. มีเครือข่ายร่วมพัฒนาดนตรีไทยกับสถาบันอุดมศึกษา
4. มีเครือข่ายร่วมพัฒนาดนตรีไทยกับองค์กรเอกชนหรือรัฐบาลที่ไม่ใช่โรงเรียนหรือ

มหาวิทยาลัย

5. มีเครือข่ายร่วมพัฒนาดนตรีไทยกับองค์กรระหว่างประเทศ

ซึ่งเป็นรูปแบบที่มีความเหมาะสม ความเป็นประโยชน์ และความเป็นไปได้ โดยแสดงดังภาพประกอบ 13

ภาพประกอบ 14 รูปแบบการบริหารจัดการการเรียนการสอนดนตรีไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตกรุงเทพมหานคร